

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de xxxxxxxx și xxxx,
reprezențați de avocatul Corneliu Vrabie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de xxxxxxxx și
xxxxxx împotriva Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei
mun.Bălți și xxxxxxxx privind încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă :

La 16 februarie 2017 xxxxxxxxxx au depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei mun.Bălți, Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei
a Primăriei mun.Bălți și xxxxxxxxxx privind încasarea prejudiciului material și
moral.

În motivarea acțiunii au indicat că în luna xxxxxxx s-au adresat către Direcția
de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți cu intenția de a
adopta un copil. În acest sens au depus cerere privind compatibilitatea de a fi
adoptatori.

Au menționat că cererile au fost aprobate, au corespuns tuturor cerințelor
impuse de legislație, fiindu-le eliberat atestat de adoptator. Astfel, din acel
moment, au început de a se interesa dacă sunt copii plasați în adopție.

În luna decembrie 2015 de către angajații Direcției de Asistență Socială și
Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți i s-a adus la cunoștință că este un copil
care este abandonat și se întreprind măsurile corespunzătoare. Au fost informați că
acest copil va fi încredințat lor, iar ulterior îl vor adopta și că lucrurile sunt mai
mult decât sigure, așa cum mama copilului l-a abandonat și refuză categoric să ia
copilul.

La începutul xxxx a aflat că xxxx este mama biologică a copilului minor,
xxxxxx, care a fost abandonat de prima chiar la naștere, fiind lăsat în Centrul
Parinatalogic din mun.Bălți. În acest sens, xxxxxxxx a depus cerere de refuz, fiind
întocmit actul cu privire la abandonul copilului.

Au menționat că copilul a fost luat la evidență și ca copil fără ocrotirea părintească prin Decizia nr.xxxxx.

Cazul copilului xxxxxxxx a fost examinat de către Comisia municipală pentru protecția copilului. Comisia a decis plasarea temporară a copilului în Centrul de Plasament Temporar și Reabilitare pentru Copii din mun.Bălți.

Autoritatea tutelară împreună cu mama biologică xxxxxx, au elaborat un plan individualizat de asistență în scopul depășirii situației de dificultate. xxxxxx a arătat o lipsă totală de interes, indiferență și s-a eschivat în totalitate de la obligațiile sale părintești. Astfel, reintegrarea copilului în familia biologică a fost imposibil de a fi efectuată. În toată perioada, xx a vizitat copilul la CPTRC o singură dată și doar la insistența angajatului Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți. Indiferența față de copilul său, pârîta a manifestat-o repetat prin cererile întocmite prin care a refuzat benevol de copilul său, a dat acordul la decăderea sa din drepturile părintești, confirmînd după 6 luni de zile de la nașterea copilului său, indiferența sa față de acesta.

Prin dispoziția Primarului mun.Bălți xxxx, copilul minor a fost plasat sub tutela lor. Din acel moment, li s-a spus că deja se pot comporta cu copilul ca fiind copilul lor și că necesită de urmat doar o procedură formală dar cu certitudine că copilul este al lor.

Au susținut că copilul îi numește mamă și tată, iar pe părinții lor, buneii. Oferă copilului toată dragostea și educația, iar copilul s-a integrat perfect în familia lor și nu concepe o altă realitate. Astfel, prin acțiunile și încurajările angajaților Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți li s-a creat o speranță legitimă că deja sunt părinții copilului, iar procedurile ulterioare care urmează de parcurs, poartă un caracter formal.

Astfel, nu s-a pus niciodată în discuție situația că copilul urmează să se întoarcă în familia mamei biologice sau să fie adoptat de o altă familie.

Au menționat că Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți au depus în instanța de judecată cerere privind decăderea din drepturile părintești ale lui xxxxxx, cererea fiind respinsă prin hotărîre judecătorească menținută și de către Curtea de Apel Bălți. Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți a depus recurs la Curtea Supremă de Justiție, însă sunt nevoiți să pornească procedura de integrare a copilului în cadrul familiei biologice.

La momentul de față sunt nevoiți de a participa la o procedură foarte dureroasă pentru ei și pentru copil, prin care se fac încercări de a transmite copilul mamei biologice, iar xxxx se comportă în realitate fără nici un interes față de copil, dar este nevoită de a participa în toate acestea fiind îndemnată de un avocat. Pentru xxxxx totul este un teatru, un joc în care este impusă să participe fiind motivată de persoane terțe, pe cînd pentru ei este o adevărată dramă, depresie și plînsese, iar reprezentanții Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți, fac doar din mîină și spun că le pare rău.

Astfel, ținînd cont de faptul că prin acțiunile neglijente din partea Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți li s-a insuflat o speranță legitimă, consideră acțiunile acestora ca fiind ilegale și comise cu vinovăție, drept urmare a acestor acțiuni fiind duși în eroare, suportînd cheltuieli considerabile pentru întreținerea copilului astfel, făcînd referință la datele oferite de Biroul național de Statistică, pentru întreținerea copilului în perioada decembrie

2015 – iunie 2016, suma constituie 4518,6 lei (758,1 lei x 6 luni de zile), iar din luna iunie pînă în februarie 2017, suma constituie 11 494 lei (1642,8 lei x 7 luni de zile), în total 16 000 lei. Au menționat că în realitate cheltuielile pentru întreținerea copilului au fost mult mai mari, numai pentru jucării s-au cheltuit aproximativ 30 000 lei.

În același timp au suportat cheltuieli pentru tratamentul copilului, care s-au impus de urgență și în mod obligatoriu în luna martie a.2016, care conform bonurilor fiscale constituie 7375,04 lei.

Au susținut că vina aparține atît Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți, cît și cet.xxxxxx și urmează a fi încasat prejudiciul material în mod solidar.

La fel au suportat un prejudiciu moral enorm, suferințele psihice nefiind posibil de estimat, cu toate acestea consideră că încasarea în mod solidar din contul pîrîților a prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei pentru fiecare, ar compensa într-o oarecare măsură suferințele suportate.

Prin hotărîrea din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de xxxxx împotriva Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei a Primăriei mun.Bălți și xxxxxxxx privind încasarea prejudiciului material și moral.

Prin decizia din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de xxxxxxxx și s-a menținut hotărîrea din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a constatat că hotărîrea primei instanțe este întemeiată și legală, iar motivele invocate de către apelanți sunt neîntemeiate, or, reieșind din normele legale, raportate la materialele cauzei xxxxxxxx fiind numiți în calitate de tutori asupra minorei, xxxxxxxx prin dipoziția Primarului municipiului Bălți nr.xxxxxxx poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, obligații care conform legii se exercită gratuit, astfel, cheltuielile invocate de aceștea, sunt datorate obligațiilor asumate în calitate de tutori asupra copilului.

A concluzionat că prima instanță corect a menționat faptul că tutela trebuie privită ca o opțiune de îngrijire de tip familial importantă și de durată. Tutela oficială nu pretinde întreruperea drepturilor părintești, astfel copiii mențin legăturile legale cu familiile lor iar tutorii își asumă angajamente financiare limitate pentru întreținerea copiilor aflați în îngrijirea lor. La caz, condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a intimaților lipsesc or, ei au acționat în condițiile legale și nu poartă răspundere pentru faptul că intenția privind adopția copilului a eșuat. Asupra drepturilor personale nepatrimoniale a apelanților nimeni nu a atentat, iar alt temei de încasare a prejudiciului moral lipsește.

La 19 septembrie 2018 xxxxxxxx, reprezentați de avocatul Corneliu Vrabie, au declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărîrii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri noi de admitere a cerințelor din acțiune.

În susținerea recursului a indicat prevederile art.432 alin. (2), lit.c), alin. (4), lit.e) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului au indicat dezacordul său cu deciziile adoptate de instanțele inferioare și au menționat că decizia instanței de apel este una ilegală, neîntemeiată care practic a repetat concluziile instanței de fond. Consideră că atât instanța de apel, cât și prima instanță au interpretat eronat și au aplicat în mod eronat legea. Aprecierea probelor de către instanțele de judecată a fost una arbitrară, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 19 iulie 2018 (f.d. 153). În circumstanțele menționate, recursul declarat de xxxxxxxxxx reprezentăți de avocatul Corneliu Vrabie la 19 septembrie 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de xxxxxxxxxx reprezentăți de avocatul Corneliu Vrabie, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de xxxxxxxxreprezențați de avocatul Corneliu Vrabie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redau încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 §

1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de xxxxxxxxreprezențați de avocatul Corneliu Vrabie,

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de xxxxxxxxx reprezentanți de avocatul Corneliu Vrabie.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh